

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/13/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8710204645
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 04. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Škrab
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8710204645.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Škraba a členov JUDr. Petra Šama a JUDr. Romana Tótha, v právnej veci žalobcu: JUDr. U. M., nar. X.X.XXXX, bytom Z., I. XXX/XX, proti žalovanému: Slovenská autobusová doprava Poprad, akciová spoločnosť, so sídlom v Poprade, Wolkerova 466, IČO: 36479560, zastúpenému advokátom JUDr. Vitalijom Frankom, so sídlom v Prešove, Slovenská 69, o určení, že žalobca bol diskriminovaný, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 8.11.2011 pod č.k. 13C/81/2010 - 175, jednohlasne taktó

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Poprad vyššie označeným rozsudkom zamietol žalobu, ktorou žalobca po pripustení jej zmeny žiadal určiť, že žalovaný sa dopustil priamej diskriminácie na ňom tým, že dňa 13.8.2009 odmietol mu poskytnúť zľavnený lístok na cestu autobusom zo Slovenskej Vsi do Popradu, pričom žalobca sa preukázal preukazom zdravotne postihnutého občana s červeným pruhom, s odôvodnením, že taký preukaz ho oprávňuje cestovať iba v sprievode inej osoby, v dôsledku čoho žalobca musel z autobusu vystúpiť. Ďalej žalobca žiadal, že žalovaný je povinný mu zaplatiť nemajetkovú ujmu vo výške 150.000,- Eur. O trovách konania rozhodol tak, že o nich bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Vychádzal zo zistenia, že žalobca v návrhu uviedol, že dňa 13.8.2009 v čase o 5.53 hod. nastupoval do autobusu žalovaného v obci Slovenská Ves. Požiadal vodiča o cestovný lístok a preukázal sa mu preukazom s právom na 50 % zľavu. Vodič mu odmietol predať cestovný lístok tvrdiac, že s takým preukazom môže cestovať iba v doprovide sprievodcu a odmietol ho odviezť samého. Žalobca vodičovi povedal, že na sprievodcu má právo, ale preukaz na poskytnutie zľavy platí, aj keď cestuje sám. Vodič trval na svojom a žalobca bol donútený z autobusu vystúpiť. Ďalej uviedol, že nebol žiadny dôvod, aby mu vodič odmietol vydať cestovný lístok a umožniť mu prepravu. Je toho názoru, že boli porušené jeho práva na rovnaké zaobchádzanie, pretože iným občanom, ktorí požiadali o vydanie cestovného lístka, vodič bez diskusie cestovný lístok vydal. Za dôvodné považoval priznať aj nemajetkovú ujmu, pretože takýmto konaním vodiča žalovaného bol znevážnený. Postupom žalovaného, resp. vodiča, sa dostal do postavenia neplatiča, sťažovateľa či násilníka, na čom sa údajne pohoršovali cestujúci. Zneváženie žalobcu vzhľadom na jeho justičné a advokátske pôsobenie, jeho politickú angažovanosť a literárne aktivity bolo tak závažné, že má právo požadovať nemajetkovú ujmu. Čo sa týka výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy, poukázal na viaceré prípady, keď si aj sudcovia uplatnili nemajetkové ujmy vo výške od 100.000,- Eur do 190.000,- Eur, pričom boli aj úspešní. Taktiež poukázal na prípad, keď iní občania si uplatnili diskrimináciu voči škole, a bola im priznaná ujma 50.000,- Eur, taktiež na prípad, keď v Taliansku došlo k diskriminácii kvôli sexuálnej orientácii a z tohto dôvodu bola priznaná satisfakcia 100.000,- Eur. Postupné navyšovanie pôvodnej žaloby v časti uplatnenej nemajetkovej ujmy odôvodňoval tým,

že postupom žalovaného v súdnom konaní dochádza k jeho ďalšiemu znevažovaniu. Na odvolacom pojednávaní poukázal aj na ďalšie prípady pozitívneho priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch v prospech žalobcov.

Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť ako nedôvodnú, pretože nenastala taká skutočnosť, žeby žalobcovi niekto odmietol vydať cestovný lístok. Žalobca bez vplyvu iných osôb, tobôž vodiča autobusu, dobrovoľne a svojvoľne autobus opustil. Žalobcovi vadí, že neidentifikovateľná osoba v autobuse povedala niečo o jeho osobe, za čo však nemožno prenášať zodpovednosť na žalovaného. Podľa názoru žalovaného, žaloba je účelová, nedôvodná a nič nenasvedčuje, že z jeho strany by došlo k diskriminácii žalobcu.

Po vykonanom dokazovaní s použitím ustanovení zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) prvostupňový súd uzavrel, že žaloba je nedôvodná. Zákon č. 365/2004 Z.z. vychádzajúc zo Smernice Rady Európskych spoločenských a Európskej únie zakotvil zásady rovnakého zaobchádzania a postup pri právnej ochrane, ak dôjde k porušeniu týchto zásad. Z hľadiska zavinenia nie je rozhodujúce, či ten, kto sa dopustil diskriminácie, jednal úmyselne alebo z nebanlivosti, avšak musí byť jednoznačne preukázané, že došlo k menej priaznivému zaobchádzaniu s diskriminovanou osobou na základe niektorého z diskriminačných dôvodov. Menej priaznivé zaobchádzanie je potrebné určiť porovnaním s inou osobou, s ktorou by sa zaobchádzalo priaznivejšie než s tým, kto sa stal obeťou diskriminácie, pokiaľ sa táto osoba nachádza v porovnateľnej situácii. Nie každé konanie, ktoré je v rozpore s právnym predpisom alebo s interným predpisom, možno považovať za diskrimináciu, pretože za diskrimináciu možno považovať iba také konanie, ktoré napĺňa uvedené znaky. Pokiaľ by malo dôjsť zo strany žalovaného k priamej diskriminácii, muselo by byť preukázané, že so žalobcom, ktorý je osobou so zdravotným postihnutím, konal žalovaný menej priaznivo ako s inou osobou, ktorá nemá zdravotné postihnutie, a teda že žalobcovi by odmietol poskytnúť službu z dôvodu jeho zdravotného postihnutia, zatiaľ čo iným osobám bez zdravotného postihnutia takúto službu poskytol. Z hľadiska posúdenia, či konaním vodiča žalovaného došlo k diskriminácii žalobcu, je však podstatné, či takéto konanie napĺňa pojmové znaky priamej diskriminácie. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že podstatou sporu medzi vodičom autobusu a žalobcom bolo, či má byť žalobcovi poskytnuté zľavnené cestovné aj v prípade, že cestuje bez sprievodcu. Z výpovede svedka O. (vodiča žalovaného) vyplynulo, že takúto informáciu podal žalobcovi, ale i napriek tomu bol ochotný mu vydať zľavnený cestovný lístok a umožniť mu prepravu. Výpoveď svedka potvrdil aj ďalší svedok Z. C., keď uviedol, že vodič opakovane žalobcovi povedal, že nemusí vystúpiť. Z takto zisteného skutkového stavu nemožno vyvodiť, žeby konaním vodiča B. O., zamestnanca žalovaného, došlo k diskriminácii žalobcu, pretože nebolo preukázané, žeby zdravotné postihnutie žalobcu bolo dôvodom, pre ktorý odmietol umožniť žalobcovi prepravu, a teda žeby pre zdravotné postihnutie so žalobcom bolo zaobchádzané inak ako s inými osobami. Samotnú skutočnosť, že vodič autobusu nesprávne posudzoval, či žalobca má nárok na zľavnené cestovné alebo nie, nie je sama o sebe prejavom diskriminácie, pokiaľ zdravotné postihnutie nie je dôvodom pre odmietnutie služby, alebo pokiaľ nejde o prípad, ak by vodič osobe s iným zdravotným postihnutím, ako má žalobca, umožnil prepravu, ale v prípade žalobcu by ju odmietol vykonať. Na základe uvedených zistení súd prvého stupňa dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo zo strany žalovaného k diskriminácii žalobcu, a preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 151 ods. 3 O.s.p. tak, že o nich rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie žalobca, ktorým žiadal zrušiť rozsudok, resp. zmeniť ho tak, aby jeho návrhu bolo v celom rozsahu vyhovie. V odvolaní uviedol, že okresný súd vykonané dôkazy správne nevyhodnotil, z uvedeného dôvodu nesprávne zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj nesprávny právny záver. V napadnutom rozsudku samosudca uvádza z jeho výpovede a zo žaloby iba to, čo mu vyhovovalo k rozhodnutiu, aké urobil. Opomenul uviesť podstatnú skutočnosť, že okamžite po tom, ako mu vodič autobusu po oznámení, že chce lístok do Popradu, niečo povedal, pokrútil hlavou, na čo mu povedal, že je nepočujúci a má právo cestovať aj bez sprievodcu. Toto vodičovi zopakoval najmenej 3 - 4 krát. Túto podstatnú skutočnosť samosudca nikde v rozhodnutí neuvádza. Naopak,

osvojil si tvrdenie svedka - vodiča autobusu B. O., že tento sa s ním normálne po celú dobu rozprával, nepovedal mu, že je hluchý a až pri žalobcovom svojvoľnom odchode z autobusu mu žalobca údajne povedal, že je hluchý. Takýto záver samosudcu je bezcitný, nepochopiteľný a diskriminujúci. Podľa samosudcu, normálne žalobca niekoľko minút s vodičom rozprával, všetko mu rozumel a potom ako duševne chorý v situácii, keď mu vodič chcel vydať cestovný lístok, svojvoľne opustil autobus. Zrejme nedokázal pochopiť predložené lekárske správy (založené do súdneho spisu), ale, navyiac, aj lekárske správy súdu predložené na pojednávaní. Poukázal na zápisnicu z pojednávania dňa 14.12.2010, kde sa na strane 3 uvádza: „Súd nahliadol do lekárskej správy FN Košice z roku 2002“, pričom súd nedostatočne konkretizuje, čo si oboznámil a čo z tej správy považoval za preukázané. To isté sa týka aj lekárskeho správ od neurologičky z Kežmarku. Všetky tieto lekárske správy mali podstatný význam pre rozhodnutie a samosudca ich vôbec pri rozhodovaní nebral do úvahy a nevysporiadal sa s nimi. Žalobca tvrdí, že pri človeku s diagnózou SURDITAS utr., čo znamená absolútnu stratu sluchu, alebo s diagnózou ANNACUSIS bilat., čo je úplná hluchota, nie je ani trochu reálne, aby takto postihnutý človek v autobuse od vodiča SAD všetko rozumel. Neohluchol v detstve, nenaučil sa posunkovú reč, ani odčítať z úst inej osoby. Lekárske správy jasne dokazujú, že sa nedokáže slovne - verbálne s inou osobou porozumieť a komunikácia je s ním obtiažna. Ako teda mohol sudca akceptovať účelové tvrdenie vodiča žalovaného, že sa s ním normálne rozprával, nepovedal mu, že je hluchý a až keď vystupoval z autobusu, mal mu to žalobca povedať. To je samosudca tak bezcitný, že neveril osobe s kvalifikáciou sudcu KS, že sa okamžite pri kontakte s vodičom ozval: „Prepáčte, ja som absolútne hluchý a nerozumiem vám“. Postihnutie žalobcu nie je viditeľné, dokáže normálne rozprávať, chodiť a nik bez slovného kontaktu s ním nevie, že je ťažko zdravotne postihnutý. V takejto situácii je už od roku 2000. Každému človeku, čo sa s ním pustí do reči, okamžite povie: „Som absolútne hluchý a nerozumiem vám“. Tak koná každý rovnako postihnutý občan. Preto nemožno akceptovať výhovorky žalovaného v osobe vodiča, že on vôbec do vystúpenia z autobusu nevedel o tom, že je hluchý. Súd mal k dispozícii lekárske správy, avšak s nimi sa dostatočne neoboznámil, ani sa s nimi nevysporiadal. K odvolaniu pripojil článok - Prepáčte, nerozumiem. Tieto listiny dokazujú bezcitnosť žalovaného a nepochopiteľné konanie samosudcu pri hodnotení dôkazov. Nie sú to nové dôkazy a odvolací súd ich nemôže odmietnuť pri svojom rozhodovaní. Ďalej poukázal na prvú výpoveď svedka B. O. dňa 14.12.2010 na strane 5, kde uviedol, že opakovane žalobcovi hovoril, že má mať sprievodcu. Žalobca mu povedal, že pri takom preukaze by mal cestovať so sprievodcom. Vodič vychádzal z interných predpisov a školení. Svedok Z. C. na strane 7 zápisnice zo dňa 14.12.2010 potvrdil, že žalobca opakovane povedal vodičovi, že má právo cestovať aj sám a vodič na to znova opakoval, že by mal cestovať so sprievodcom. K tomuto svedkovi je nutné zaujať stanovisko v tom smere, že je vo veľmi dobrom vzťahu s množstvom vodičov žalovaného, má telefónne čísla na množstvo vodičov a aj v danom prípade sa ako svedok dostavil na súd po tom, ako mu telefonoval vodič B. O., žeby si mal pamätať na incident zo dňa 13.8.2009. Svedok však nepreukázal, že naozaj cestoval v danom autobusovom spoji, a to čipovou kartou, ani cestovným lístkom. Jeho výpoveď je preto nevieryhodná. Podstatné z nej je však to, že potvrdil, že žalobca opakovane upozornil vodiča, že má právo na cestovný lístok so zľavou aj bez sprievodcu. Nepotvrdil, žeby vodič lístok vydal, vytlačil a podal mu ho v čase, keď bol v autobuse, ale ani po tom, ako z neho vystúpil. Tvrdenie, že vodič ho fyzicky nevyhodil z autobusu, je právne irelevantné. V súvislosti s výpoveďou menovaného svedka žalobca ďalej uviedol, že v prímestskej doprave sú sedadlá vodičov oddelené od cestujúcich sklenenou priečkou, na ktorej sú cestovné poriadky, pokyny a reklamy a navyiac aj záclonky, ktoré bránia v tom, aby cestujúci na vodiča videli. Po pravej strane má vodič dvierka oddelujúce jeho sedadlo od chodbičky pre cestujúcich. Na vzdialenosť pravej paže má vodič strojček na vydávanie cestovných lístkov. Žalobca stál pri dvierkach vodiča a po jeho pravej ruke či vedľa neho bol strojček na lístky. Svedok C., ako tvrdil, mal sedieť na prvom sedadle vpravo a údajne nevidel, ako mu vodič prstom ukazoval na preukaz a kýval hlavou či rukou, že s takýmto preukazom nemôže cestovať sám. Ak tak svedok sedel, tak ani nemohol vôbec na vodiča O. vidieť. Jednak mu v tom bránili dvierka z pevného materiálu, strojček na lístky a, navyiac, osoba žalobcu 180 cm vysoká a 80 kg ťažká. Pritom za vodičom bola ešte deliaca priečka. Ako by v takej situácii svedok mal a mohol vidieť, ako sa tvári, ako vodič gestikuluje či ukazuje rukou, žalobca naozaj nevie. Nemohol to vidieť nielen on, ale ani svedkyňa B. O. vonku pri dverách autobusu, ale ani žiaden iný cestujúci v autobuse. Zrejme samosudca necestuje roky v takom autobuse a nevie, že svedok C. vôbec na vodiča nemohol vidieť. Teda jeho výpoveď v časti, že nevidel ukazovať vodiča na jeho preukaz a iné konanie vodiča, žalobcom uvedené, neznamená, že tak vodič naozaj neurobil. Osoba sediaci pri dverách do autobusu na prvom sedadle vpravo totiž vôbec nič nemohla z objektívnych dôvodov vidieť. Preto dúfa, že senát odvolacieho súdu si najskôr osobne sadne do autobusu a až potom sa s týmto jeho tvrdením vysporiada. Predsa logika nepustí a klamstvá je možné jednoznačne preveriť. Podstatné je to, že ani svedok C. nepovedal, žeby mu vodič okamžite dal lístok, ale povedal, že žalobca

opakovane musel oň žiadať. Subjektívny názor svedka, že asi by mu vodič lístok vydal, ak by z autobusu nevystúpil, v danej situácii nie je právne významný. Vierohodnosť výpovede svedka Krempaškého je značne spochybnená výpoveďou svedkyne B. O.. Ona uviedla, že stála vonku pri dverách autobusu, ale nepočula, o čom sa s vodičom zhováral. To vylučuje pravdivosť tvrdení svedkov O. a C., že na vodiča v autobuse kričal. Ak by žalobca kričal, tak by to svedkyňa, stojaca maximálne meter od sedadla svedka C., predsa musela tiež počuť. Tým je pravdivosť tvrdení svedkov - kamarátov B. O. a Z. C. významne spochybnená. Svedkyňa vypovedala, že bol pri vodičovi podstatne dlhšie ako iní cestujúci a potvrdila, že si vonku zapisoval číslo autobusu. Povedala, že z autobusu vystúpil takým spôsobom, ako vystupujú všetci zdraví, či bežní cestujúci. To dokazuje, že vodič nemal s ním pri nastupovaní, ani vystupovaní z autobusu, nijaké problémy a nebol najmenší dôvod na konanie, akého sa dopustil.

Ďalej v odvolaní uviedol, že okresný súd v rozhodnutí vôbec nehodnotil v podstate zhodnú situáciu, ktorá nastala na jeseň roku 2008 v SAD Banská Bystrica. Sťažnosť žalobcu bola zo strany SAD Banská Bystrica na konanie ich vodiča plne opodstatnená. Poukázal na fakt, že vodič SAD Banská Bystrica taktiež trval na tom, že musí mať sprievodcu a bez neho mu údajne preukaz neumožňuje cestovať samému, či so zľavou. V uvedenom prípade sám vodič uznal svoje pochybenie a nik nespochybňoval správnosť tvrdení žalobcu. Snaha žalovaného tvrdiť, že mu vodič O. niekoľko minút ako hluchému vysvetľoval jeho práva a povedal, že má právo na sprievodcu, ale on ho odvezie aj bez sprievodcu, sú tak nehorázne klamstvá, že výrazne zvyšujú dopad konania žalovaného na jeho osobu. Predsa aj cestujúci sa nad správaním žalobcu údajne pohoršovali. To tvrdil sám žalovaný v písomných podaniach a povedal to aj svedok C..

Žalobca ďalej v súvislosti s odvolaním poukázal na čl. 2 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 Ústavy SR, ďalej na čl. 3, čl. 8 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa Nálezu Ústavného súdu SR č. I. ÚS 366/2010 zo dňa 14.12.2010 sú všetky orgány verejnej moci povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie Ústavou garantovaných základných práv a slobôd. Ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z Ústavy, ako aj z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná. V prejednávanej veci samosudca uvedené ustanovenia absolútne nebral do úvahy. Jeho konštatovanie, že nedošlo k diskriminácii zo strany vodiča žalovaného, je výsmechom spravodlivosti.

Ďalej v odvolaní uviedol, že svedkyňa C. M. ako zamestnankyňa žalovaného potvrdila jeho údaje z návrhu, že cestujúci bez platného lístka musí zaplatiť pokutu vo výške 20 - násobku cestovného. V takej situácii je predsa nemožné, aby sa súd stotožnil s obranou žalovaného, že mohol bez problémov cestovať a nik ho z autobusu fyzicky nevyhodil. Opakovane priznal, že ho nik z autobusu nevykopol a ani ho nechytal za krk a nevyšmaril von na cestu. Ak by tak vodič konal, zrejme by sa dopustil prečinu výtržníctva alebo minimálne priestupku proti občianskemu spolužitiu. Na druhej strane, žalobca, ak by naďalej po bezvýslednom opakovanom požiadaní, aby mu vodič predal cestovný lístok a umožnil mu bez sprievodcu cestovať, zotrval v autobuse a bránil mu v odchode zo zastávky, mohol by sa dopustiť rovnakého prečinu, či priestupku. Nie je asociál a také konanie mu nie je vlastné. Nemal inú možnosť, ako po opakovaných bezvýsledných žiadostiach o vydanie cestovného lístka vystúpiť z autobusu. Nie je opodstatnená a relevantná obrana žalovaného, že neumožnil vodičovi, aby mu predal lístok a že svojvoľne sám z autobusu vystúpil. Predsa žalovaný predložil aj časový sled udalostí zo strojčeka a je jasne dokázané, že iným cestujúcim sa venoval maximálne jednu minútu, pričom u neho to trvalo podstatne dlhšie. To potvrdila aj svedkyňa O.. Nemal teda vodič čas vydať mu lístok? Ak súd takto zhodnotil konanie vodiča, jasne porušil nielen zákon č. 365/2004 Z.z. v množstve ustanovení, ale aj Ústavu SR a Dohovor.

Poukázal na opakovanú výpoveď svedka O. (vodiča), kde vysvetľoval, že sa zaujímal o to, aký je jeho zdravotný stav. Chcel ho poznať preto, aby vedel zhodnotiť, či môže sám cestovať. Toto vôbec okresný súd nehodnotil, hoci je to podstatná okolnosť. Na druhej strane, nevyhovel jeho návrhu, aby bolo zabezpečené od sudcov Okresného súdu Poprad, aký majú rodinný stav a aký je ich zdravotný stav. Ak nemá ako účastník konania právo vedieť, aký je zdravotný stav sudcu prejednávajúceho jeho

záležitosť, aký je jeho rodinný stav, a obe tieto skutočnosti pritom môžu mať na výkon jeho sudcovskej funkcie vplyv, tak ani vodič žalovaného, ale ani žiadny iný vodič SAD v SR, nemá právo sa ho pýtať na skutočnosti spadajúce pod ochranu osobných údajov. Pred skoro 20 cestujúcimi mal, podľa vodiča, preukazovať, prečo cestuje sám, prečo nemá sprievodcu a aký je jeho zdravotný stav. Je to tak ponížujúce zaobchádzanie zo strany žalovaného, že nik nemohol a nemôže od neho požadovať, aby v takej situácii vodičovi podával informácie, na ktoré nemá zo zákona právo. Tu bol porušený aj čl. 3 a čl. 8 Dohovoru. Je rovnosť občanov SR, či nie? Ak nemá právo vedieť, ako je na tom sudca rozhodujúci jeho záležitosť, tak ani nik iný, okrem zákonom stanovených podmienok, nemá právo vedieť, aký je jeho zdravotný stav, rodinný stav a prečo a kam cestuje bez sprievodcu a, navyiac, také okolnosti od neho žiadať verejne v autobuse. Na to sudca v prejednávanej veci vôbec nemyslel a postupoval jasne v rozpore s Nálezom Ústavného súdu SR, citovanom v odvolaní. Predsa došlo k nerovnosti účastníkov. Žalovaný mu nevydal okamžite lístok do Popradu, ako to urobil u iných cestujúcich bez zdravotného postihnutia. Neurobil tak ani po jeho opakovaných žiadostiach a nebolo v súlade s právom od neho žiadať, aby naďalej zotrval v takej situácii v autobuse. Výhovorky na pojednávaní zo strany žalovaného, že vodič mu cestovný lístok chcel vydať, sú vyvrátené jednak tým, že sám vodič sa v prvej výpovedi priznal, že od cestujúcich, ako je žalobca, mal podľa pokynov nadriadených povinnosť žiadať sprievodcu. Až neskôr sa začal brániť tým, že žalobca vodičovi vystúpením z autobusu neumožnil vydať mu cestovný lístok. Opäť poukázal na dôležitú výpoveď svedkyne B. O., že si zapisoval vonku po vystúpení číslo autobusu. Ak by vodič naozaj chcel v tej situácii mu vydať lístok a odviezť ho, tak by nepochybne lístok vytlačil a odložil pre nadriadených pre prípad jeho sťažnosti. Predsa vodič sám povedal, že ho na diskrimináciu a sťažnosť upozornil pri vystupovaní z autobusu. Ak videla svedkyňa O., že si zapisuje číslo autobusu, musel to vidieť aj vodič, pretože žalobca sám stál pred autobusom a opisoval si EČV, teda ho musel vidieť. Nevytlačil lístok preto, lebo bol jednoznačne presvedčený, že nesmie odviezť občana s takým preukazom, ako má, bez sprievodcu. To mu totiž opakoval a žalobca ho dokázal porozumieť napriek hluchote. Hovoril to isté, čo v roku 2008 vodič SAD Banská Bystrica. Všetko ostatné je klamstvo a účelová obrana žalovaného. Ak niekto chce cestujúceho odviezť, tak sa s ním nedohaduje niekoľko minút a nekoná tak, ako konal vodič žalovaného v situácii, keď sa ľudia v autobuse ponáhľali do práce. V tejto súvislosti poukázal na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 181/2011 o právach cestujúcich v autobuse zo dňa 16.2.2011. Aj keď táto právna norma zaväzujúca SR bola vydaná neskôr, ako došlo ku konaniu žalovaného, súd musí aj tento predpis v konaní hodnotiť. Samosudca sa takým nariadením v rozhodnutí nezaoberal, hoci je z neho preukázané, že postup žalovaného voči nemu bol pre jeho postihnutie hluchotou diskriminačný.

Dňa 8.11.2011 (v deň vyhlásenia napadnutého rozsudku) rozhodol ESLP v Štrasburgu vo veci občianky SR menom V.C., ktorú v roku 2000 bez jej informovaného súhlasu v Prešove v nemocnici po pôrode druhého dieťaťa sterilizovali údajne z dôvodu ochrany jej života a prípadného tretieho dieťaťa. Ona neuspela na súdoch v SR, ani na Ústavnom súde SR, ale ESLP jej priznal satisfakciu v sume 31.000,- Eur za to, že sterilizácia nebola v záujme záchrany jej života a nebola ani o zákroku dostatočne informovaná a chýbal jej písomný súhlas. Postupom orgánov v SR došlo u nej k porušeniu práva v čl. 3 a čl. 8 Dohovoru a zásahu do jej rodinného a súkromného života, a tak k neľudskému zaobchádzaniu. Žalobca tvrdí, že všetci podľa Ústavy a Dohovoru sú rovní. Ak mala uvedená občianka úspech na ESLP, je si istý, že aj v jeho prípade došlo k porušeniu nielen zákona č. 365/2004 Z.z., ale aj Ústavy a Dohovoru. Nebol povinný znášať ponížujúce a neľudské zaobchádzanie zo strany vodiča žalovaného. Nebol povinný v autobuse zotrvať 10 minút či viac a naťahovať sa pred cestujúcimi s vodičom. Jasne dokázal, že postup žalovaného nebol pri vydávaní cestovných lístkov voči nemu pre jeho postihnutie taký, ako k iným zdravým občanom v tej-danej chvíli. Nikoho zo svedkov (C. či O.) sa vodič O. nepýtal na ich osobné pomery a na ich zdravotný stav a okamžite po oznámení cieľa im vydal cestovný lístok. U neho tak nekonal, čím ho diskriminoval. Stalo sa tak verejne a cestujúci na neho pozerali s opovrhnutím. Tým bol daný dôvod na to, aby súd jeho žalobe v celom rozsahu vyhovel. V závere odvolania žalobca uviedol, že pokiaľ neuspje, okamžite sa obráti na Ústavný súd SR. Ak ani tam neuspje, podá na Slovenskú republiku sťažnosť na ESLP. Nepochybuje, že si tým SR urobí ďalšiu poriadnu blamáž. Konanie samosudcu je dôkazom, že iba verejní činitelia a sudcovia v SR majú práva a dokonca sú diskriminovaní, pričom bežný občan je bez práv. Odvolací súd má šancu dokázať, že v SR nie je SUDCOKRACIA, ale platí rovnosť občanov a zákaz akejkoľvek diskriminácie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu zo dňa 24.1.2012 žiadal potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne.

Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu podľa zásad uvedených v § 212 ods. 1, 2, 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť. Pokiaľ súd prvého stupňa návrh žalobcu zamietol, správne zistil skutkový stav a správne ho aj právne vyhodnotil. Preto v tejto súvislosti odvolací súd plne odkazuje na zdôvodnenie rozsudku okresným súdom (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím dôvodom odvolací súd dopĺňa:

Na odvolacom pojednávaní žalobca na otázku odvolacieho súdu uviedol, že v jeho prípade išlo výslovne o priamu diskrimináciu zo strany žalovaného, pretože nepostupoval voči nemu rovnako ako voči iným cestujúcim. (Poznámka odvolacieho súdu: Nie je dôstojné v odvolaní hodnotiť a charakterizovať postup zákonného sudcu, ktorý o veci v prvostupňovom konaní rozhodoval, hodnotí sa predovšetkým postup konajúceho súdu).

Podľa § 2a ods. 2 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), účinného k 13.8.2009, priama diskriminácia je konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii.

Podľa § 11 ods. 2 citovaného zákona, žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.

Odvolací súd je toho názoru, že žalobca počas prvostupňového konania, ani v konaní odvolacom, nepreukázal priamu diskrimináciu vo vzťahu k nemu zo strany žalovaného podľa zákona, t.j. že žalovaný sa tak v konkrétnom prípade správal aj k iným rovnako zdravotne postihnutým občanom ako u žalobcu, resp. voči iným cestujúcim dňa 13.8.2009 pri vydávaní cestovného lístka vodičom žalovaného. Naopak, v tejto veci žalovaný preukázal, že zásadu rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k žalobcovi neporušil, čo nakoniec bolo preukázané vykonaným dokazovaním pred súdom prvého stupňa. Podľa názoru odvolacieho súdu, v danom prípade došlo iba k nedorozumeniu medzi žalobcom a vodičom žalovaného, čo nemožno hodnotiť ako priamu diskrimináciu žalobcu tak, ako to popisuje v návrhu a počas celého konania. Inými slovami, žalobca dostatočným spôsobom nepreukázal, žeby sa vo vzťahu k nemu zaobchádzalo menej priaznivo ako s inými cestujúcimi s rovnakým zdravotným postihnutím alebo cestujúcimi bez zdravotného postihnutia. Pritom je nesporné, že žalobca mal v danom prípade nárok na zľavu na cestovnom i bez sprievodcu, čo vyplýva aj z čl. 12 tarify pravidelnej autobusovej prepravy cestujúcich a batožín žalovaného (č.l. 97).

Z doposiaľ vykonaného dokazovania nemožno dospieť k záveru, že zľavnený cestovný lístok vodič žalovaného žalobcovi odmietol vydať, pretože žalobca cestoval bez sprievodcu. Ako už bolo vyššie uvedené, išlo skôr o nedorozumenie medzi žalobcom a vodičom žalovaného pri vydávaní cestovného lístka.

Ak žiada občan náhradu nemajetkovej ujmy, musí preukázať súdu skutočnosti, z ktorých možno dôvodiť, že došlo voči nemu k priamej alebo nepriamej diskriminácii. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav z predložených listinných dôkazov, ako aj z vypočutia účastníkov a svedkov, keď dospel k záveru, že nedošlo k preukázaniu tvrdenej priamej diskriminácie žalobcu z hľadiska jeho zdravotného postihnutia.

Ak žalobca vyčíta súdu prvého stupňa, že nepoužil pri právnom hodnotení žiadne odkazy na Ústavu SR, resp. na Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 209/1992 Zb.), nie je možné konštatovať porušenie práv žalobcu, ak v odôvodnení rozhodnutia súd vychádzal výlučne z ustanovení zákona č. 365/2004 Z.z., ktorý vychádza zo Smernice

Rady Európskych spoločenstiev a Európskej únie. Tento zákon súčasne rešpektuje prijatú Ústavu SR, Listinu základných práv a slobôd a taktiež aj Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom konkrétne práva, ktoré žalobca tvrdí, že boli porušené, v konkrétnom prípade zo strany žalovaného porušené neboli. Nie je preto možné konštatovať, že došlo k porušeniu práv žalobcu, ak sa okresný súd v odôvodnení neodvolával na Ústavu SR, resp. právne predpisy, ktorými je Slovenská republika viazaná pri ochrane ľudských práv. Ani v tomto smere odvolanie zo strany žalobcu nie je dôvodné. Preto správne rozhodol súd prvého stupňa, ak návrh žalobcu v celom rozsahu zamietol.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Vzhľadom na výrok rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania rozhodne okresný súd aj o trovách odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.